

E havi EU-rovatunkban Magyarország 2011-es uniós elnökségével kapcsolatban ajánlunk információs forrásokat; felhívjuk a figyelmet egy, az európai digitális adatok megőrzését biztosító projektre; s egy, a gyerekek internetezési szokásait vizsgáló felmérés eredményeire. (K.K.Á.)

Magyarország az EU elnöke

2011 első félévében Magyarország látja el az *Európai Unió Tanácsának* soros elnöki feladatait. Ebben az összeállításban néhány, az elnökséggel kapcsolatos forrásra hívjuk fel a figyelmet.

1. A *Külügyminisztérium* honlapján (<http://www.kulugyminiszterium.hu>) elérhető (júliusi) tájékoztató szerint:

- A magyar EU-elnökségi félév legfontosabb feladata az uniós gazdaság konszolidációja lesz. Kiemelt prioritás a jövőorientált Európa 2020. stratégia végrehajtása, valamint a gazdaságpolitikai koordináció megerősítése, továbbá az uniós politikák mélyítésében való előrelépés.
- A magyar EU-elnökség programjában kiemelt helyet foglalnak majd el az EU többéves költségvetési tervezéséhez kapcsolódó feladatok.
- Ezzel párhuzamosan a magyar EU-elnökségi félév az uniós politikák jövőjéről is fog szólni.
- Az unió egységes belső piacának további mélyítése a versenyképesség egyik fontos eszköze. A magyar kormány elkötelezett az erős uniós politikák, az erős belső piac mellett, és segíteni fogja ezeknek a javaslatoknak a mihamarabbi elfogadását.

- A magyar külpolitikai célrendszer alapvető prioritása a Nyugat-Balkán országainak segítése az európai integráció felé vezető úton.
- Fontos cél, hogy a magyar EU-elnökséget, illetve a 2011-es magyar-lengyel elnökségi évet a *Keleti Partnerség* megerősítésére is felhasználjuk. Ennek érdekében megrendezzük a második Keleti Partnerség csúcst.

EU-elnökségünk kiemelt politikai célja a bizottság által idén decemberig benyújtani tervezett, a magyar EU-elnökség alatt elfogadandó *Duna Régió Stratégia*, amely – a *Balti-tengeri Stratégia* után – az unió második transznacionális, makrorégiós területfejlesztési stratégiája lesz. A stratégia elfogadása jól illeszkedik azon elnökségi célkitűzésünkhöz, hogy a víz mint központi elem jelenjen meg az uniós politikákban.

A *Lisszaboni Szerződés* elfogadása után nagy a várakozás azzal kapcsolatban, hogy az új jogi keretek valóban közelebb hozzák-e az uniót a polgárokhoz. A magyar EU-elnökség egyik prioritása ennek a folyamatnak az előmozdítása lesz, demonstrálva, hogy az EU a polgárokért van, az EU képes jobbá és teljesebbé tenni állampolgárai életét. A magyar EU-elnökség ezért prioritásként kezeli az *alapjogi kérdéseket*, valamint előtérbe helyezi az EU feladatait a *kulturális sokszínűség* megőrzésének elősegítésében. Az esélyegyenlőség témakörében a *gyermekszegénység* kérdésére, a *romák társadalmi integrációjára* kívánjuk helyezni a hangsúlyt. Az elnökséggel, a felkészüléssel kapcsolatban az elmúlt években számos írás jelent meg, elsősorban az *Európai Tükör* című folyóiratban. Az ajánló bibliográfiát a http://www.kulugyminiszterium.hu/kum/hu/bal/eu/2011_eu_elnokseg/elnoksegi_publiciok/ oldalon találhatják meg az érdeklődők.

2. A 2011-es uniós elnökséggel kapcsolatban számos információt találunk az *Országgyűlés* európai uniós honlapján is (<http://www.parlament.hu>), hiszen a kormány mellett az Országgyűlésre is hárulnak olyan szervezési és tartalmi feladatok, amelyek alapos felkészülést igényelnek.

Az Országgyűlés elnökségi felkészülésének folyamatában alapvetően négy feladatkör különíthető el:

- a magyar elnökséggel foglalkozó frakcióvezetői szintű parlamenti testület, az EU-elnökségi munkacsoport tevékenysége,
- a spanyol–belga–magyar EU-elnökségi trió parlamenti együttműködés,
- az Országgyűlés által szervezett elnökségi programok,
- a nemzeti parlamentek EU-elnökségi felkészülését összesítő jelentés.

A honlapon ajánló bibliográfiát is találhatunk a 2011-es magyar EU-elnökséggel és az Országgyűlés felkészülésével kapcsolatos könyvekből, tanulmányokból, cikkekből.

3. A spanyol–belga–magyar trió honlapja (<http://www.eutrio.eu/>) közvetlen hozzáférést nyújt a három ország elnökségi oldalaihoz.
4. Az *EU Vonat* honlapján (<http://www.euvonal.hu>) az elmúlt években már megismert kérdések–válaszok formában ismerkedhetünk meg a magyar elnökség legfontosabb tudnivalóival, és letehetünk róla egy az elnökséggel kapcsolatos szórólapot is (http://www.euvonal.hu/images/100122_kiadvany.pdf).
5. A *Bruxinfo* külön válogatásban közli az elnökséggel kapcsolatos friss híreket: <http://bruxinfo.hu/kereso/k?tag=EU-elnokseg&t=ktag>, és különböző, az elnöki félévvel kapcsolatos elemzésre is felhívja a figyelmet:
- Kommunikációs kihívások a magyar EU-elnökség előtt http://www.bruxinfo.hu/files/europaitukorcikk_bru091105.pdf
 - Az EU-elnökség csapdái <http://www.bruxinfo.hu/files/euelnokseg0901.pdf>

IKT-kutatás: az európai digitális adatok megőrzése a jövő nemzedékek számára

Mostantól nyílt forráskódú szoftverek formájában mindenkinek rendelkezésére állnak azok az eszközök, amelyeket európai uniós pénzalapok felhasználásával a digitálisan tárolt adatok korlátlan ideig való megőrzése, elérhetővé és értelmezhetővé tétele érdekében fejlesztettek ki. A *CASPAR* (*Cultural, Artistic and Scientific knowledge for Preservation, Access and Retrieval*) elnevezésű európai uniós kutatási programban cseh, francia, görög, izraeli, olasz és egyesült királyságbeli kutatók vettek részt. A program olyan kezdeményezéseket egészít ki, mint az *Europeana – Európai Digitális Könyvtár*.

A projekt 15 millió eurós költségvetéséből 8,8 millió eurót az Európai Bizottság 6. *Keretprogramja* (2001–2006) állt.

Nagy mennyiségű elektronikus adatok – például hivatalos feljegyzések, múzeumok archívumai, tudományos eredmények – mindeddig nem, illetve csak az adatvesztés kockázatával voltak hozzáférhetőek, mivel az újabb technológiák alkalmazásával vagy nem lehetett olvasni őket, vagy értelmezhetetlenek voltak a jelenkori felhasználók számára.

A digitális technológia forradalmasította az ismeretek és az információk kezelésének módját, különösen olyan tudományos területeken, mint a csillagászat vagy az éghajlat, amelyek hosszú adat sorok huzamos ideig tartó mennyiségi elemzésén alapulnak. Példaként említhető, hogy az emberi tevékenység globális felmelegedésre gyakorolt hatását hosszú évtizedek feljegyzései bizonyítják. Annak ellenére, hogy az adattörgzítési technológia a lyukkártyától és a mágnesszalagtól a hatalmas szervereken tárolt számítási felhőig nagy fejlődési utat járt be, az információk elérésének és értelmezésének képessége a jövőben is létfontosságú marad a tudományos előrelépés szempontjából egy olyan környezetben, amelyet a technológiák állandó fejlődése jellemez.

Változatos információk tömkelegét kódoljuk digitálisan. Az adatok egy része dokumentumszerű: a könyvtárakban például polcokon őrzik a nyomtatott anyagokat, és elég azokat leemelni onnan, ha el akarjuk őket olvasni. Ennek az felel meg a digitális dimenzióban, ha a jövőben megnyitunk egy szöveges fájlt, s kinyomtatjuk azt. A digitális világ másik része azonban ettől eltérően működik. Nem lesz elegendő például kinyomtatni a földmegfigyelő műholdak adatait, hiszen az emberek – bár el tudják olvasni a számokat – nem lesznek képesek azokat értelmezni.

A CASPAR számos olyan kérdéssel foglalkozik, amely a digitálisan kódolt információ típusok megőrzésével és későbbi felhasználásával kapcsolatos. Megfelelő pontossággal határozza meg az adatokat, így a számok később lekérhetőek, ami egyenértékű a kinyomtathatósággal. Azt is megoldja, hogy a számok, illetve a köztük lévő viszonyok a jövőben is jól értelmezhetőek, könnyen kezelhetőek legyenek bármilyen szoftver alkalmazásakor, a tudósok által végzett bármilyen kutatás során.

Az említett módszereket sikeresen tesztelték különféle – tudományokkal, kulturális örökséggel és kortárs előadóművészetekkel kapcsolatos – adatokon. A nyílt forráskódú CASPAR-szoftver ingyenesen letölthető és továbbfejleszhető kereskedelmi alkalmazások céljaira.

További információ:

- A CASPAR-projektről a következő oldal nyújt bővebb tájékoztatást: <http://www.casparpreserves.eu/>
- A CASPAR innen tölthető le: <http://sourceforge.net/projects/digitalpreserve/files/>

Felmérés a gyermekek internetezési szokásairól

Az Európai Bizottság által október közepén közzétett összeurópai felmérés szerint a gyermekek minden eddigiénél korábban kezdenek el internetezni. Az *EUKidsOnline* felmérést több mint 23 000 gyermek és édesapjuk vagy édesanyjuk részvételével a következő országokban végezték el: Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, a Cseh Köztársaság, Dánia, az Egyesült Királyság, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Lengyelország, Litvánia, Magyarország, Németország, Norvégia, Olaszország, Por-

tugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovénia és Törökország. A felmérés az *EUKidsOnline* II projekt részeként a „Biztonságosabb internet” program finanszírozásával készült. A koordinációt a *London School of Economics and Political Science* végezte.

A most 15–16 éves gyermekek 11 éves koruktól használják az internetet, míg a 9–10 évesek azt mondták, hogy 7 éves korukban interneteztek először. Országok szerinti különbségek is mutatkoznak: a gyermekek legkorábban az északi országokban, valamint Észtországban, Hollandiában és az Egyesült Királyságban kezdenek internetezni, míg Ausztriában, Görögországban, Olaszországban, Portugáliában és Romániában erre csak később kerül sor. A gyermekek fele naponta átlagosan másfél órát internetezik. A 15–16 évesek még ennél is aktívabb internethasználók: 77%-uk mindennap böngész a világhálót.

A felmérésben részt vevő gyermekek azt mondták, elsősorban iskolai feladatokhoz vagy videók megtekintésére használják az internetet (84, illetve 83%-ban). A játékok (74%) és az azonnali üzenetküldéssel történő csevegés (61%) a következő két legnépszerűbb online tevékenység.

A gyermekek főleg otthonról interneteznek (85%). A 13–16 évesek több mint felének a hálószobájában van internet-hozzáférése. Az iskola a második leggyakoribb internet-használati helyszín (63%). A legtöbb gyerek személyi számítógépen vagy laptopon böngészik, egyharmaduk pedig mobiltelefonjuk vagy más hordozható eszközök segítségével csatlakozik a világhálóra.

A felmérés arra is rámutat, hogy a korábbi adatokhoz képest a gyermekek kevesebb online kockázatnak vannak kitéve. Az európai gyermekek 5%-át zaklatták már az interneten. A legtöbb érintett gyerek (14%) Észtországban és Romániában él. Nyolc gyerek közül egy bukkant a böngészés során kellemetlen vagy nyugtalanító dolgokra. Ezzel egyidejűleg a jelentésből kiderül, hogy noha a felnőttek „digitális generációként” tekintenek a fiatalokra, a fiatalabb gyermekek felének hiányosak az olyan alapvető biztonsági készségei, mint az adatvédelmi beállítások kezelése vagy a nem kívánatos kapcsolatok kizárása.

A 11–16 évesek 30%-a élt már át a túlzott internethasználattal kapcsolatos tüneteket, például: különösebb cél és érdeklődés nélkül folytatja a böngészést; kevesebb időt tölt a barátaival és a

családjával vagy kevesebb időt fordít az iskolai feladatokra az online időtöltés miatt; idegességet érez, ha nem internetezhet.

Az Európai Bizottság és a 14 tagországban megtalálható „Biztonságosabb internet” központok bejelentették, hogy pályázatot írnak ki a legjobb, gyermekeknek szóló online tartalomért járó európai díjért. A pályázaton az online tartalmak készítői két kategóriában vehetnek részt: 12–17 évesek, illetve felnőttek. A pályázat ösztönözni kívánja a gyermekeknek és a fiataloknak szóló, magas színvonalú online tartalmak készítését és terjesztését. A pályázatot a következő 14 országban bonyolítják le: Belgium, Cseh Köztársaság, Franciaország, Görögország, Hollandia, Izland, Lengyelország, Lettország, Magyarország, Németország, Olaszország, Portugália, Szlovénia és Spanyolország. A nemzeti pályázatok mindkét kategóriájának győztesei fognak versengeni az európai díjért. Az eredményhirdetésre 2011 júniusában kerül sor.

További információ:

- A jelentés teljes terjedelmében a következő internetcímen érhető el: <http://www.eukids-online.net>
- További információk a Biztonságosabb Internet-ért Fórumról: http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/events/forum/index_en.htm
- További információk a pályázatról: http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/events/competition/index_en.htm

Európában növekszik az internet-felhasználók száma

Az európaiak egyre nagyobb mértékben veszik igénybe a különféle digitális szolgáltatásokat: ez a fő megállapítása az unió szerinte 27 000 háztartás részvételével a lakosság internetezési, telefonálási és tévézési szokásairól a bizottság megbízásából készült Eurobarometer-felmérésnek. Egyre több európai választja a szélessávú internetet és a digitális televíziót együtt kínáló, átalánydíjas távközlési csomagokat. A szélessávú szolgáltatások egyre szélesebb körű elterjedése következtében Európában nő az internet-felhasználók száma, és ma már 35%-uk használja a közösségépítő honlapokat. Az embereket ugyanakkor komolyan foglalkoztatják a költségek, a szolgáltatás minősége, a biztonság és az internetes szabadság kérdése. A vezetékes- és mobilinternetet igénybe vevő fel-

használók egyötöde számolt be olyan esetről, amikor az elérni kívánt tartalom vagy alkalmazás le volt tiltva.

A felmérés szerint az uniós háztartások 43%-ának továbbra sincs internet-hozzáférése. Arra a kérdésre, hogy ennek mi az oka, a felmérésben részt vevő csaknem minden ötödik háztartásban az internethez kapcsolódás magas költségeit említették. Ha a verseny fokozódása miatt csökkennének az árak – ami a digitális menetrend egyik fő célkitűzése –, az valószínűleg egyre több embert ösztönözne arra, hogy bekölttesse otthonába az internetet.

Az internet-hozzáféréssel nem rendelkezők közül sokan azt állították, hogy nem érdekli őket az internet. A bizottság úgy véli, valamennyi uniós polgárnak lehetőséget kell adni arra, hogy legyen előfizetése internetkapcsolatra, és ha mindenki tisztában volna az internet nyújtotta potenciális előnyökkel (hozzáférés innovatív szolgáltatásokhoz, otthoni munkavégzés stb.), valószínűleg többen igényelnék e szolgáltatást.

A megkérdezett háztartások 38%-ának van két vagy több szolgáltatást egyesítő csomagra szóló előfizetése. A földi sugárzású digitális televízió a megkérdezett uniós háztartások egynegyedéhez jut el, és a műholdas televízió elterjedtségének mértéke is hasonló.

A felmérés szerint az EU-ban a mobiltelefon-használók 61%-a, a vezetékes telefonnal rendelkezőknek pedig 49%-a korlátozza hívásait a költségekkel kapcsolatos aggodalmak miatt. A szélessávú kapcsolattal rendelkező háztartások 30%-ában okoz gondot, hogy a letöltési sebesség nem állandó, 36% tapasztalt üzemzavart az internetes kapcsolatban, és a válaszadók 24%-a mondta azt, hogy a teljesítmény nem felel meg a szerződéses feltételeknek.

A digitális menetrend célja, hogy 2020-ra minden európai polgárnak legyen legalább 30 Mbps sebességű internet-hozzáférése, és ugyanezen időpontra az európai háztartások legalább fele rendelkezzen 100 Mbps-os vagy még ennél is nagyobb sebességűvel. Ennek érdekében a bizottság nemrégiben egy három részből álló intézkedés-csomagot fogadott el.

A háztartások 84%-a szeretne értesítést kapni arról, ha személyes adatai elvesznek, ellopják vagy megváltoztatják őket. 45%-uk aggódik amiatt,

hogy a közösségépítő honlapokon visszaélnék személyes adataival. A 24 évnél fiatalabbakat ez a kérdés kevésbé aggasztja, mint a 40 év felettieket. A 2009-es távközlési csomag, amelyet 2011. május 26-ig kell végrehajtani, számos olyan rendelkezést tartalmaz, amely a nyilvánosság számára elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtóit arra kötelezi, hogy a személyes adatokkal való visszaélés esetén tájékoztassák a nemzeti szabályozó hatóságot vagy az előfizetőt.

A felmérésben részt vevő, internetkapcsolattal rendelkező európai háztartások 21%-a véli úgy, hogy internet-szolgáltatója bizonyos tartalmakat vagy alkalmazásokat tiltott. A mobilinternet igénybe vevő felhasználók hasonló arányban nyilatkoztak így, azonban egyharmaduk a problémát a telefon korlátozott teljesítményének vagy az előfizetésnek tulajdonította.

Az EU polgárainak több mint egyharmada használja a közösségépítő honlapokat: ez egyformán igaz azokban az országokban, ahol magas az internet-hozzáféréssel rendelkezők aránya (pl. Hollandiában), és azokban, ahol alacsony (pl. Lettország-

ban). Az internetkapcsolattal rendelkező európai háztartások 22%-a a számítógépet telefonálásra is használja. A 12 új tagállamban ez az arány kétszerese a 15 régi tagállaménak.

Az európai uniós háztartások 98%-ának van valamilyen telefon-hozzáférése, és egyre nő azok hányada, amelyeknek van mobiltelefonja. Csupán 11% azok aránya, akiknek csak vonalas telefon-hozzáférésük van, miközben 25%-nak kizárólag mobiltelefon-hozzáférése van.

Az európai uniós háztartások 98%-a televízió-előfizető, ám csupán 30%-uk vesz igénybe valamilyen kábelszolgáltatást, miközben a digitális TV előfizetői 23%-ot tesznek ki, ami 11%-os növekedést jelent 2007-hez viszonyítva.

További információ:

- A felmérés teljes szövege a következő weboldalon érhető el: http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecommlibrary/ext_studies/index_en.htm

Összeállította: Kovácsné Koreny Ágnes

A videóknak is azonosító

A filmstúdiók ugyanolyan nyilvántartást vezetnének be a filmeknél is, mint amilyen jelenleg a könyvek esetében működik (ISBN). Minden videó bekerülne az úgynevezett *Entertainment Identifier Registry (EIDR)* rendszerbe.

Az EIDR kezdeményezést a *MovieLabs*, a *CableLabs*, a *Comcast* és a *Rovi* közösen jelentette be. Az elképzelést támogatja többek között a *Deluxe*, a *Universal Pictures*, a *Neustar*, a *Paramount Pictures*, a *Sonic Solutions*, a *Sony Picture Entertainment*, a *Walt Disney Pictures*, a *Warner Bros. Entertainment*, a *Civolution*, a *Vobile*. A célok között szerepel a digitális kereskedelem racionalizálása és a vásárlókkal való tranzakciók leegyszerűsítése. Az EIDR-rendszerbe belépő vállalatok szabadon hozzáférhetnek a nyilvánosságban szereplő adatokhoz és tartalmakhoz, valamint maguk is feltölthetnek különböző felvételeket. Emellett az adatbázis lehetővé teszi a hasonló tartalmú vagy nevű anyagok kiszűrését.

"A legtöbb cég ma vagy a saját nyilvántartását vagy egymással nem kompatibilis rendszereket használ a szórakoztatóipari tartalmi katalógizálására. Éppen ezért nagyon nehéz a különböző adatbázisokban való rendszerezés és keresés. Az EIDR azonban a jövőben a vállalatok közötti kommunikációs interfész lehet" – jelentette ki *Steve Weinstein*, a *MovieLabs* elnök-vezérigazgatója.

Az EIDR egyesület egy nonprofit szervezet, amelynek a munkáját egy felügyelőtanács irányítja, és ez tartja a kapcsolatot az egyes művek kiadói és szerzői jogi tulajdonosaival, a videogyártó cégekkel, a kábelszolgáltatókkal, a kereskedőkkel és a technológiai vállalatokkal.

/SG.hu Hírlevél, 2010. október 28., <http://www.sg.hu/>

(SzP)